

рически-държавно резервирано за хората от неговия етнос. Място, което да го прави сравним и донякъде равнопоставен на другите етноси, включени в държавността и притежаващи преки или косвени възможности чрез персонифицираните механизми на държавната власт да се смятат и те за важен и отговорен фактор. Основата, житейският „престол“ на циганина е вечно клатещ се, необвързан здраво с едни или други промени. Това е една заплашително люлееща се основа, която постепенно може да потъва, да пропада под тялото и краката на неговия субект и по този начин да осигурява неговото срутване в бездната на историческата и социалната събитийност. Тази неустановена, непредсказуема (спрямо негативните си последствия) позиция за циганина винаги е свързана и с перманентната страдателност. Тя е сраснала с неизбежното и предпоставено, преднамерено консумиране на силата, мощта, жестокостта, безапелационността, самовластието, неуправляемостта на репресивността на властимащия, на правоимащия. Репресивните механизми на държавността, на социалния остракизъм, на бруталния негативизъм са вечните атрибути на ромското битие. Те са предикат на циганското страдание, те са и причина, и следствие от предишното ромско битие и социално положение, те са вечен отглас в неговата неспокойна душевност.

Както при коня, с неговите болезнени дизгини и шпори, така и при циганина репресивността е многообразна и разграничена, разпределена по перфиден или демонстративно афиширан начин. За него има различни социални механизми, които му пречат да си „отвори устата“, да изрази своето недоволство, да промълви или извика нещо за съображенията си, да огласи молбите или възмущението си и т. н. Социалният протест на циганина винаги е контролиран безцеремонно „от горе“. Той е бил потискан, болезнено прекъсван, подчиняван на други интереси, на други желания, които могат да са в сериозно противоречие, в значим ущърб, които са трудно поносими и крайно нежелани от циганина. Шпорите са също репресивно-регулативен механизъм, инструмент за една канализираност, йерархизираност на отношенията, подчиненост на прищевките и желанията на „висшестоящия“. Те се впиват в тялото на коня болезнено, до кръв. Те оставят рани и белези и след доста време, предизвикват